

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **M. K.**, zastoupený Mgr. Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem se sídlem Oveňecká 78/33, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22. 10. 2018, č. j. 29 Az 27/2017 – 47,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Bc. Filipovi Schmidtovi, LL.M., advokátovi, **se p ř i z n á v á** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 8 228 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

O d ů v o d n ě n í

[1] Včas podanou kasační stížností napadl žalobce rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „*krajský soud*“) ze dne 22. 10. 2018, č. j. 29 Az 27/2017-47, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 3. 2017, č. j. OAM-832/ZA-ZA11-P16-2016. Tímto rozhodnutím nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění rozhodném pro projednávanou věc (dále jen „*zákon o azylu*“).

[2] Při posuzování věci vycházel krajský soud z následujícího skutkového stavu. Dne 26. 9. 2016 požádal žalobce o udělení mezinárodní ochrany v České republice. V rámci žádosti a v následném pohovoru uvedl, že je státním příslušníkem Republiky Kazachstán, kazašské národnosti a nikdy se v zemi původu politicky neangažoval. Manželka a dcera žalobce žijí v T. v Republice Uzbekistán u rodičů manželky. K důvodům žádosti o mezinárodní ochranu žalobce sdělil, že ve vlasti pracoval na stavbě. Za

vykonanou práci ale s ostatními dělníky dostal zaplaceneno méně, než jak bylo dohodnuto ve smlouvě. Podal proto na danou firmu stížnost na prokuratuře, kde mu slíbili, že věc prošetří. Za dva dny za ním přišli lidé od mistra a s pistolí mu vyhrožovali zabitím a požadovali, aby vzal stížnost zpět. Žalobce jim řekl, že stížnost stáhne, ale neudělal to. Později ho tito lidé hledali i u kamarádů. Žalobce dostal strach a odjel za strýcem do jiného města, zde zůstal asi 4 měsíce a prací v supermarketu si vydělal nějaké peníze na cestu do Evropy. U strýce v Karagandě zůstat nechtěl, žijí tam převážně Rusové, práce je málo placená a nájem bytu drahý. Ani v T. u rodičů manželky pro něj není místo, navíc by ho tam nikdo s kazašským pasem nezaměstnal. Ze svého domovského státu je žalobce zklamaný, v A. to není dobré, je tam nepořádek, narkomani, žalobce tam žít nechce. V ČR se cítí dobře a chtěl by zde žít se svou rodinou.

[3] Po zhodnocení výše uvedených skutečností dospěl krajský soud k závěru, že žaloba není důvodná a rozhodnutí žalovaného shledal v souladu se zákonem. Krajský soud zdůraznil, že žalobce se v žalobě dovolával zejména naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Přesto krajský soud přezkoumal úvahy a závěry žalovaného i co se týče dalších forem mezinárodní ochrany a konstatoval, že žalobce nesplňuje žádné zákonné podmínky pro udělení azylu či doplňkové ochrany.

[4] K tvrzenému pochybení žalovaného ohledně neudělení doplňkové ochrany krajský soud dále uvedl, že žalovaný vycházel z dostatečných a objektivních informací o zemi původu. Žalovaný nezastíral, že domovský stát žalobce není státem s vysokým stupněm demokracie a vyskytují se v něm problémy s dodržováním lidských práv. Bez dalšího však nelze tvrdit, že jde o stát, ve kterém by státní orgány žalobci neposkytly náležitou ochranu. Žalobce podal kvůli neproplacené odměně stížnost na prokuraturu, tento orgán ji řádně přijal. Žalobce ovšem na vyřízení věci nečekal, vypnul si telefon a o dalším osudu stížnosti nic neví. Jeho tvrzení, že by došlo ke korupci a k neprošetření stížnosti je tedy hypotetické a ničím nepodložené. Žalobce nikde nenahlásil jím uváděné výhrůžky ze strany dotčené firmy. Ustálená judikatura podle krajského soudu v obdobných případech požaduje, aby došlo k využití všech dostupných prostředků ochrany v zemi původu. K tomu v posuzovaném případě nedošlo.

[5] Kasační stížnost podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) formálně z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Namítá v ní, že krajský soud nesprávně posoudil otázku možnosti udělení doplňkové ochrany. Stěžovatel popsal důvody, které ho vedly k opuštění země přesvědčivě a konzistentně. Po podání stížnosti na zaměstnavatele mu bylo vyhrožováno s pistolí v ruce s tím, že bude zabit a zakopán. Byl hledán i u svých kamarádů, z nichž jeden z nich byl vážně zraněn a skončil v nemocnici. Stěžovatel zároveň poukázal na obecnou situaci v zemi původu, která je neuspokojivá – v Kazachstánu je vysoká míra korupce, a to i v rámci soudního procesu. Soudci, státní zástupci i další úředníci požadují výměnou za příznivé rozhodnutí úplatky, a to i v trestních věcech. Stěžovatel s poukazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu uvádí, že mu reálně hrozí nebezpečí vážné újmy.

[6] Podle stěžovatele krajský soud řádně neprovedl test pravděpodobnosti (nebezpečí újmy), neboť ten nemůže spočívat na strohých závěrech o „čistých spekulacích stěžovatele“ či na stručném a obecném popisu situace v zemi původu bez zaměření na stěžovatelem

pokračování

popisované skutečnosti. Krajský soud se dále v rozsudku nevypořádal s tvrzením stěžovatele o korupčním prostředí v Kazachstánu. Je pochopitelné, že stěžovatel neměl a nemohl mít důvěru v policii a v soudní systém. Unesl důkazní břemeno ohledně nedostupnosti či nedostatečnosti ochrany v zemi původu a bylo tak na žalovaném, respektive krajském soudu, aby náležitě zdůvodnil, proč k tvrzením stěžovatele nepřihlédl. Krajský soud námitky stěžovatele zlehčoval a rovněž se nijak nevypořádal s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 – 62, který stěžovatel citoval v žalobě.

[7] Podstatný přesah vlastních zájmů ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. spatřuje stěžovatel v tom, že krajský soud zásadně pochybil při hodnocení důvodů pro udělení doplňkové ochrany, což mělo významný negativní dopad do jeho hmotněprávního postavení.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhuje její zamítnutí. Poukazuje na to, že tvrzeným důvodem podání žádosti o mezinárodní ochranu byly obavy stěžovatele z jednání soukromých osob. Za takových okolností by muselo být prokázáno, že příslušné státní orgány nejsou schopny nebo ochotny zajistit stěžovateli odpovídající ochranu před vážnou újmou. Stěžovatel nikde nenahlásil, že mu bylo vyhrožováno, ale věc vyřešil radikálně – odchodem z vlasti. Nevyužil tak všech možností k ochraně svých práv. Na zaměstnavatele podal na prokuratuře stížnost, která byla přijata standardním způsobem. Stěžovatel neměl informace o dalším postupu příslušných orgánů, neboť si vypnul telefon a později vycestoval ze země původu. Nelze tak usuzovat na to, že jeho stížnost nebyla řádně a spravedlivě prošetřena. Stěžovatel neuvedl, že by mu byla dříve pomoc ze strany státních orgánů odmítnuta a jeho obavy z toho, že předmětná společnost má vlivné známé a podplatí soud, byly pouhou spekulací. Žalovaný v rozhodnutí podrobně odůvodnil neudělení doplňkové ochrany. Krajský soud se s případem stěžovatele taktéž dostatečně a podrobně vypořádal.

[9] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud posoudit námitky uplatněné v kasační stížnosti, musel posoudit otázku její přijatelnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. totiž platí, že *jestliže kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.*

[10] Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39 (všechna citovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), je přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad práva a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

[11] V projednávané věci spatřuje stěžovatel přesah vlastních zájmů v tom, že krajský soud zásadně pochybil při hodnocení důvodů pro udělení doplňkové ochrany, což má dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Nejvyšší správní soud přezkoumal

napadený rozsudek a taková pochybení nezjistil. Průběh řízení nebyl stižen vadami, odůvodnění napadeného rozsudku s ohledem na stěžovatelem popsany skutkový příběh bylo dostatečné a srozumitelné a krajský soud se vypořádal se všemi žalobními námitkami.

[12] Stěžovatel v kasační stížnosti vytýká krajskému soudu nepřezkoumatelnost jeho rozsudku. Touto vadou však napadený rozsudek netrpí. Jak je již naznačeno výše, krajský soud se s žalobní argumentací řádně vypořádal, a to zejména na straně 6 a 7 napadeného rozsudku. Nelze souhlasit s tím, že krajský soud pouze obecně popsal situaci v zemi původu stěžovatele a nezaměřil se na jím uváděné skutečnosti. Krajský soud konkrétně poukázal na to, že stěžovatel nevyužil všech dostupných prostředků ochrany, neboť nikde nenahlásil vyhrožování ze strany bývalého zaměstnavatele, odjel do jiného města a vypnul si telefon. Byť na prokuratuře jeho stížnost na zaměstnavatele (kvůli nevyplacení dohodnuté odměny dělníkům) přijali, stěžovatel na další reakci ze strany státních orgánů nevyčkal a o dalším osudu stížnosti nic neví. Krajský soud se ztotožnil se závěrem žalovaného, že i přes korupci a další problémy z podkladů o domovském státě stěžovatele nevyplývá, že by zde běžné státní instituce vůbec nefungovaly. Co se týče toho, že se krajský soud výslovně nevypořádal s citací rozsudku č. j. 5 Azs 50/2008 – 62 v žalobě, je nutno především uvést, že z ustálené judikatury plyne, že soud není povinen vypořádat se s každou dílčí námitkou, pokud proti tvrzení účastníka řízení postaví právní názor, v jehož konkurenci námitky jako celek neobstojí (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 12. 2015, č. j. 2 As 44/2013 – 125). Nadto krajský soud v reakci na žalobní tvrzení aproboval odkaz žalovaného na jinou a podle soudu příslušnou judikaturu zdejšího soudu ohledně vyčerpání prostředků ochrany v zemi původu žadatele o mezinárodní ochranu.

[13] Žádnou právní otázku, ať již z oblasti práva hmotného či procesního, k níž by byl nucen se vyjádřit za účelem sjednocování judikatury, Nejvyšší správní soud v projednávané věci nenalezl. Otázky, které stěžovatel nastolil v žalobě a poté znovu v kasační stížnosti, již byly opakovaně v relevantní judikatuře tohoto soudu řešeny. Nejvyšší správní soud se k působení soukromých osob v minulosti nejednou vyjádřil a například v rozsudku ze dne 13. 9. 2004, č. j. 4 Azs 185/2004 – 45, uvedl, že „[z]a pronásledování by mohlo být v souvislosti s ohrožením soukromými osobami pokládáno leda odmítnutí veřejné moci poskytnout ochranu před tímto ohrožením, pokud by toto odmítnutí mělo typicky povahu šikany ze strany veřejné moci pro některý z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu.“ Citovaný rozsudek se sice týká výslovně pojmu pronásledování, nicméně totožné požadavky klade zákon o azylu i na otázku posouzení hrozcí vážné újmy v případě návratu do vlasti (viz i stěžovatelem citovaný rozsudek č. j. 5 Azs 50/2008 – 62).

[14] Pokud jde o tvrzené vyhrožování smrtí lidmi od bývalého zaměstnavatele, stěžovatel pomoci ze strany orgánů veřejné moci vůbec nevyužil a nedošlo tak k využití všech prostředků ochrany, které mu právní řád domovského státu nabízel. Nelze tudíž bez dalšího dovozovat, že by taková ochrana nebyla poskytnuta nebo by byla neúčinná (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2018, č. j. 2 Azs 377/2017 – 45). Stěžovatel namítá, že zjevně nemohl mít důvěru v policii a v soudní systém. Pomíjí však, že ve správním řízení neuváděl, že by někdy v minulosti měl problémy se státními orgány a tyto mu odmítly poskytnout účinnou pomoc či ochranu. Naopak je z jeho azylového příběhu zřejmé, že odpovědný orgán jeho stížnost kvůli nevyplacení dohodnuté odměny

pokračování

přijal a zabýval se jí. Stěžovatel však na další postup orgánů veřejné moci nevyčkal, s úřady dále nekomunikoval, vyhrožování nikde nenahlásil, odstěhoval se a posléze vlast opustil. Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že subjektivní nedůvěra vůči vnitrostátním orgánům neodůvodňuje rezignaci na využití ochrany státu (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2013, č. j. 5 Azs 11/2012 – 23). Závěr krajského soudu, že stěžovatel nevyužil všech dostupných prostředků ochrany v zemi původu, odpovídá zjištěným skutkovým okolnostem a je i v souladu s relevantní judikaturou kasačního soudu (viz usnesení ze dne 27. 9. 2011, č. j. 8 Azs 10/2011 – 89).

[15] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů kasační stížnost podle § 104a odst. 1 s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

[16] Kasační stížnost byla odmítnuta, Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 3 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.).

[17] Stěžovateli byl v řízení před Nejvyšším správním soudem usnesením ze dne 4. 1. 2019, č. j. 3 Azs 176/2018 – 22, jako zástupce ustanoven Mgr. Bc. Filip Schmidt, LL.M., advokát se sídlem Oveňská 78/33, Praha 7. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Podle § 7 bodu 5. a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) – dále jen „advokátní tarif“, s přihlédnutím k § 11 odst. 1 písm. b) a d) advokátního tarifu, náleží advokátovi odměna za dva úkony právní služby, které spočívaly v první poradě s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a v sepisu a podání doplnění kasační stížnosti. Za každý právní úkon náleží zástupci stěžovatele odměna v částce 3 100 Kč, celkem tedy 6 200 Kč, k čemuž je třeba přičíst náhradu hotových výdajů v částce 300 Kč za každý úkon právní služby (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Ustanovený zástupce doložil, že je plátcem DPH (§ 14a advokátního tarifu), proto mu výše odměny byla navýšena o částku 1 428 Kč. Celková výše odměny ustanoveného zástupce proto činí 8 228 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 19. června 2019

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu